

Projekto
lyginamasis variantas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 19² IR 19³ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 19 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti numatytos būtinos energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 18 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža, taip pat gali būti atsižvelgiama į energetikos sektoriaus plėtrą ir energijos efektyvumą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą, **pagal šio įstatymo 19² straipsnį Vyriausybės nustatytus suvartotos energijos išlaidų dalinio kompensavimo vartotojams dydžius**. Energetikos įmonėms, diegiant energetikos inovacijas, su šia veikla susijusios išlaidos pripažįstamos pagrįstomis, vadovaujantis Tarybos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į vartotojų interesus, kad inovacijomis būtų siekiama energetikos sektoriaus efektyvumo, lankstumo ir tvarumo.“

2 straipsnis. Įstatymo papildymas 19² straipsniu

Papildyti Įstatymą 19² straipsniu:

„**19² straipsnis. Energijos išlaidų dalinio kompensavimo buitiniams vartotojams teikimas ir finansavimas**

1. Siekiant užtikrinti energijos prieinamumą buitiniams vartotojams ir sumažinti energijos išlaidas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, iš valstybės biudžeto lėšų teikiamas energijos išlaidų dalinis kompensavimas, skirtas buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, jei tokiam kompensavimui numatytos lėšos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – dalinis kompensavimas). Šiame straipsnyje nustatytas dalinis kompensavimas skirtas visiems elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams ir vartotojams, turintiems teisę į buitiniams vartotojams nustatytas kainas ir tarifus, išskyrus Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 12 dalyje nurodytus vartotojus, kaip tai nustatyta Elektros energetikos įstatyme ir (ar) Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme (toliau kartu šiame straipsnyje – **buitiniai vartotojai**).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą dalinį kompensavimą sudaro:

1) suvartotos elektros energijos kainos dalies kompensavimas:

a) papildomos dedamosios prie persiuntimo paslaugos kainos kompensavimas;

b) elektros energijos tiekimo dalies kompensavimas;

2) suvartotų gamtinių dujų dalies kainos kompensavimas:

a) papildomos dedamosios prie gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos kompensavimas;

b) gamtinių dujų tiekimo dalies kompensavimas.

3. Energetikos ministerijos prašymu Taryba apskaičiuoja ir pateikia informaciją Energetikos ministerijai ir Vyriausybei dėl galimų dalinio kompensavimo 1 kWh elektros energijos ir (ar) 1 m³ gamtinių dujų dydžių, įvertinusi valstybės biudžeto lėšų sumą, numatytą

daliniam kompensavimui, siekiant užtikrinti energijos prieinamumą buitiniams vartotojams ir sumažinti elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų išlaidas buitiniams vartotojams.

4. Vyriausybė nustato minimalią 1 kWh elektros energijos kainos ribą, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, dalinio kompensavimo 1 kWh elektros energijos ir (ar) 1 m³ gamtinių dujų dydžius buitiniams vartotojams, dalinio kompensavimo mokėjimo laikotarpį ir tvirtina dalinio kompensavimo, skirto buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, teikimo ir administravimo tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas). Tvarkos apraše turi būti nustatyta: dalinio kompensavimo elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams teikimo, administravimo tvarka ir sąlygos, nepagrįstai gauto ar išmokėto dalinio kompensavimo ar jo dalies išskaičiavimo (sugražinimo) tvarka.

5. Dalinio kompensavimo lėšų mokėjimą tiekėjams administruoja elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų (toliau kartu šiame straipsnyje – administratorius). Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai, aptarnaujantys mažiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriai, aptarnaujantys mažiau kaip 100 000 vartotojų, sudaro susitarimus su administratoriumi ir teikia jam informaciją, reikalingą dalinio kompensavimo dydžiui apskaičiuoti ir išmokėti. Taryba savo nustatyta tvarka įvertina administratoriaus patirtas pagrįstas sąnaudas, susijusias su šiame straipsnyje nurodyto dalinio kompensavimo apskaičiavimo ir išmokėjimo administravimu, ir įtraukia jas į papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos ir (ar) papildomą dedamąją prie gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos.

6. Šiame straipsnyje nustatytas dalinis kompensavimas buitiniams vartotojams suteikiamas per elektros energijos tiekėją ir (ar) gamtinių dujų tiekimo įmonę, garantinį elektros energijos tiekėją ir (ar) garantinį gamtinių dujų tiekimą vykdančią skirstymo sistemos operatorių (toliau šiame straipsnyje – tiekėjas), kurie dalinio kompensavimo mokėjimo laikotarpiu buitiniam vartotojui tiekia elektros energiją ir (ar) gamtines dujas.

7. Kai buitinių vartotojų elektros energijos tiekimo kaina yra nereguliuojama, tiekėjų mokėjimo dokumentuose buitiniam vartotojui pateikiama informacija apie dalinio kompensavimo dydį, o buitinis vartotojas su tiekėju atsiskaito sumokėdamas mokėjimo dokumente nurodytą elektros energijos mokėtiną sumą, sumažintą dalinio kompensavimo dydžiu. Gamtinių dujų tiekimo buitiniams vartotojams atveju ir kai buitinių vartotojų elektros energijos tiekimo kaina yra reguliuojama, tiekėjai nustato ir skelbia elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų mokėtiną sumą ir (ar) kainą su pritaikytu daliniu kompensavimu ir be jo, o mokėjimo dokumentuose tiekėjai gali pateikti tik galutinę mokėtiną sumą su pritaikytu daliniu kompensavimu.

8. Buitinių vartotojų daliniam kompensavimui skirtas lėšas tiekėjams Tvarkos apraše numatyta tvarka išmoka administratorius.

9. Šiame straipsnyje nustatyto dalinio kompensavimo buitiniam vartotojui mokėjimas neriboja buitinių vartotojų teisės į kitais įstatymais suteikiamas pinigines, socialines paramas, kompensacijas ar išmokas, jei jų mokėjimą reguliuojantys įstatymai ir (ar) jų įgyvendinamieji teisės aktai nenustato kitaip.

10. Tiekėjams draudžiama atlikti tiekėjo ir buitinio vartotojo sudarytų sutarčių pakeitimus, buitiniams vartotojams siūlyti tiekimo planus ar buitiniams vartotojams siūlyti sudaryti naujas sutartis, kuriais be objektyviai pateisinamų priežasčių būtų keičiama elektros energijos kaina, tiekėjams taip siekiant padidinti savo tiekimo veiklos dedamąją ir (ar) tiekimo veiklos maržą bei sumažinti dalinio kompensavimo taikymo buitiniam vartotojui suteikiamą naudą.

11. Tiekėjai privalo tarpusavyje sąžiningai konkuruoti savo, kaip tiekėjo, siūloma elektros energijos tiekimo kaina ir formuodami ją nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nesieti jos su daliniu kompensavimu ir (ar) buitinių vartotojų mokėtina elektros energijos kainos suma po

pritaikyto dalinio kompensavimo. Tiekėjai bet kurioje viešojoje informacijoje ir (ar) rinkodaroje siūlydami elektros energiją buitiniams vartotojams kaip pagrindinę informaciją privalo nurodyti savo, kaip tiekėjo, siūlomą elektros energijos tiekimo kainą, papildomai nurodyti buitiniams vartotojams taikytiną dalinio kompensavimo dydį ir (ar) elektros energijos kainą po pritaikyto dalinio kompensavimo.

12. Taryba prižiūri, kaip tiekėjai laikosi šio straipsnio reikalavimų, ir prižiūri, kad tiekėjai nepiktnaudžiautų buitiniams vartotojams siūloma bei taikoma elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų tiekimo kainodara. Tarybai šio straipsnio įgyvendinimo tikslais paprašius, tiekėjai turi pateikti informaciją ir pagrindimą dėl vartotojams taikomos ar anksčiau taikytos elektros energijos paslaugų kainodaros. Energetikos įmonėms už šiame straipsnyje įtvirtintų reguliuojamosios veiklos sąlygų nesilaikymą taikomos šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 2 arba 3 punkte nustatytos sankcijos.“

3 straipsnis. Įstatymo papildymas 19³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 19³ straipsniu:

„19³ straipsnis. Parama, skirta daliai energijos išlaidų nebuitiniam vartotojams sumažinti

1. Siekiant sumažinti elektros energijos vartotojų, išskyrus buitinius vartotojus, ir (ar) nebuitinių gamtinių dujų vartotojų (toliau kartu šiame straipsnyje – nebuitiniai vartotojai) patiriamas sąnaudas dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainų padidėjimo, iš valstybės biudžeto lėšų teikiama parama, skirta daliai nebuitinių vartotojų išlaidų už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, jei tokiai paramai numatytos lėšos patvirtintame valstybės biudžete (toliau – parama).

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato paramos nebuitiniam vartotojams skyrimo ir administravimo tvarką.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja 2022 m. gegužės 15 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2022 m. gegužės 14 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 3 straipsnyje išdėstytos Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19³ straipsnio nuostatos taikomos laikantis Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių, įskaitant Europos Komisijos komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ (2022/C 131 I/01).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas